

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 3. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 7 p h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrtice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 23.

V Mariboru, dne 8. junija 1899.

Tečaj XXXIII.

Vseslovenska delavska slavnost v Ljubljani.

Velepomembna slavnost vršila se je dne 27. in 28. maja v Ljubljani. «Slovenska krščansko-socialna Zveza» sklicala je to slavnost že lansko leto, da dostojno proslavi petdesetletnico vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. in obhaja praznik blagoslovljenja društvene zastave. Zavoljo znanega žalostnega dogodka v cesarski rodovini pa se je slavnost morala preložiti.

Vkljub slabemu vremenu bila je slavnost veličastna. Ogromno število somišljenikov je prihitelo iz vseh slovenskih pokrajin, da javno pokažejo, kako čvrste korenine je že pognala krščansko-socialna misel v slovenskem narodu. Okoli 100 društev poslalo je svoje zastopnike. Štajarsko so zastopala društva: Katoliško delavsko društvo v Mariboru, delavsko podporno društvo v Celju, slovensko izobraževalno društvo «Naprej» v Gradcu, slovensko katoliško delavsko društvo v Trbovljah, katoliško delavsko podporno društvo v Vitanju in podružnica sv. Cirila in Metoda na Teharjih. Blizu 100 brzojavnih pozdravov — dobra četrtina jih je iz Štajarskega — priča o izredni pozornosti, katero je vzbudila ta slavnost. Udeležili so se slavnosti tudi Hrvatje iz Zagreba in Siska, ki so se s tem pridružili kršč.-socialnem gibanju na slovenskem jugu; celo Češka je poslala svojega zastopnika.

Bakljada na predvečer bila je sijajna. Neštete množice ljudstva spremljale so pevce in godbo, ki so korakali med brezštevilnimi bakljami in lampijončki pred hišo kumice

zastave in pred skofijski dvorec. Silni «Živio» klici krščanskemu socializmu in burne ovacije premil. knezoškofu bili so iskreni izraz gorke vneme za sveto stvar in neomahljive vdanosti sveti cerkvi in njenim predstojnikom.

Po bakljadi napolnili so se hitro prostori «Katoliškega doma», kjer je došle goste v slovenskem, hrvaškem in češkem jeziku pri- srčno pozdravil neumorno delavni prvobornik za krščansko-socialno idejo, gosp. dr. Krek. Vrstili so se potem razni govori, pesmi in sviranje godbe pozno v noč.

Nedeljo, 28. maja deževalo je celi dan. Z zavitim zastavami, katerih je bilo kakih 20, spremljala so razna društva in nepregledna vrsta udeležencev «Krščansko-socialno Zvezo» in njeno zastavo v nunsko cerkev, pred katero se je zbralo na tisoče ljudi. Po prelepem, slavnosti primernem in poučnem govoru blagoslovil je premil. knezoškof pre- krasno «Zvezino» zastavo in služil sv. mašo.

Sprevod na staro strelišče se zavoljo deževnega vremena ni mogel prav razviti in v vsem sijaju pokazati, vendar kdor je videl te množice ljudi, ta pač ne more dvomiti, v katerem taboru je slovensko ljudstvo.

Slavnosti vspeled moral se je zavoljo neugodnega vremena — stali smo na dežu — omejiti na udanostni izjavi cesarju Francu Jožefu I. in svetemu Očetu Leonu XIII., ki sta se z burnimi «Živijo»-klici sprejeli.

Po obedu začela se je v prostorih sta-rega strelišča, ki so bili za to slavnost ve-liko pretesni, prav živahna zabava. Slišal si razne pozdrave, vspodbujevalne govore, brzojavne pritrdilne izjave; vmes so se gla-

sile prekrasne slovanske, umetno uglašbene in narodne pesmi, ki tako globoko segajo v srce; in mogočno so po velikanskih dvoranah odmevali slovesni akordi godbe. In ko si zrl v vedre obraze brezštevilnih udeležencev, zdelo se ti je, da se zaupljivo ozirajo v lepšo bodočnost, katero pričakujejo od krščansko-socialnega gibanja.

H koncu se podajemo svojim čitateljem brzojavke in pozdravna pisma, koja so bila iz Štajarskega poslana na vseslovenski de-lavski shod v Ljubljani. Ti pozdravi niso brezpomembni. Osvetlujejo nam, kje se je na Štajarskem že najbolj vkoreninila krščansko socialna misel in kje se naši rodoljubi najbolj zanimajo za delavske stanove.

Maribor: Da si krščansko-socialne ideje osvojijo kmalu vse slovenske delavce, iskreno želi uredništvo — «Slov. Gospodarja».

Maribor: Živel praznik žuljavih rok! Vihraj zastava krščansko-socialne organizacije v napredek Slovenije! — Marib. bogoslovci.

Maribor: Srčno pozdravljamo shod, kateri vzbujaj ljubezen do vere in naroda slovenskega in deluj v prosep delavca trpina. — Hudovernik, Simonič, Štrkl, Vreže, Cerjak.

Maribor: Obilo blagoslova iz nebes želi Slovincu-delavcu — Katoliško tiskovno društvo.

Maribor: Procvitaj in prospevaj de-lavski slovenski stan! — Upravnistvi «Slo-venskega Gospodarja», «Südsteierische Post.»

Maribor: Dal Bog, da se vam izpolnijo današnje želje. — «Voditelj.»

Maribor: Želim mnogo uspeha. Bog blagoslovi vaše delo. Krepi živio slovanskim

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

17. Iz Jeruzalema v Jeriho; Beta-nija; med roparji; mrtvo morje.

Komu bi ne bila dobro znana prilika Gospodova o usmiljenem Samarijanu? «Neki človek je šel od Jeruzalema v Jeriho. Grede pade med razbojnike. Ti ga slečejo, z ranami obdajo in na pol mrtvega puste. Primeri se pa itd.» Glejte, v te nevarne kraje smo se tudi mi odpravili v ponedeljek 25. aprila, ker obiskati smo hoteli Jeriho, mrtvo morje in Jordan. Predpoludne smo si namreč bili ogledali tempeljski trg, ob 1. uri popoldne je pa že pred hišo čakalo 16, sicer ne lepih, pa zato močnih kočij za to zelo zanimivo, pa tudi težavno vožnjo skoz judovsko pu-ščavo. Nekteri romarji se niso hoteli voziti, ampak so vso pot rajši jahali; to je tukaj tudi najpametneje in vsakemu svetovati, ki je nekoliko jahanju privajen, ker vožnja po silno slabi cesti je huda. Pa eden jezdec se je bil hitro naveličal jahati, ker mu je arabski konj vedno hotel skokoma dirjati; utrujeni jezdec prišel je k nam in prosil, da bi ga na voz sprejeli; to se je tudi zgodilo in nje-go-

vega ognjevitiga arabca smo v Jeruzalem nazaj poslali. Najlepše ali najprimerniše bi sicer bilo peš potovati po tej cesti, po kateri je večkrat korakal Kristus Gospod v sredi svojih apostolov; in zares, pogosto so nas srečavale manjše trumice ruskih romarjev, ki so bili celo zaprašeni in zagoreli od peš hoje; samo mnogo več časa potrebuje se pri tem načinu.

Kedar se je Zveličar naš od vshodne strani bližal Jeruzalemu, oglašal se je rad v prijaznem selu Betaniji ob vnožju Oljske gore in si odpočil pri svojem ljubljenu prijatelju Lazarju. Tudi mi smo tukaj obstali, da obiš-čemo dva znamenita tamošnja kraja, namreč grob Lazarjev in pa kraj, na katerem je stala njegova hiša. Od vozne ceste do sedanje zelo borne vasi Betanija, morali smo se pre-cejšen kos hoditi navzgor po strmi poti in beraški vaščani so imeli prilike dovolj, nas nadlegovati s svojim večnim «baksiš». — Grob Lazarjev je še dobro ohranjen in sicer v svoji stari obliki, samo vhod je drug. Turki so bili namreč tako ljubeznjivi (ali kaj?), da so ravno pred Lazarjev grob malo mošejo sezidali in seveda kristjani zdaj niso mogli več obiskavati kraja, ki slovi radi velikega Kristusovega čudeža. Pa kristjani tudi niso bili leni in bedasti, ampak so si na drugi strani izkopali vhod do groba. Zato se mora

dandanes po ozkih in strmih stopnicah nav-zdol pod zemljo iti, predno se pride do neke temne votline, do groba; in ker je tu pro-stora le za 2 človeka, zato je ta obisk precej dolgo trajal; vsakdo je hotel namreč tudi nekaj moliti, da dobi odpustek. — Kraj pa, kjer je stala gostoljubna Lazarjeva hiša, je dandanes prazen in videti so le razvaline ali od kakšne hiše ali pa od cerkve, ki je naj-brž v srednjem veku tukaj stala. Odtrgali smo si nekaj rožic, ki so rastle med podr-tijami, v spomin na dve blagi cvetlici, ki sta ob Kristusovem času tu cveteli in živeli, namreč tiha in ponižna vijolica; Marija in pa v dejanski krščanski ljubezni cveteča in plamteča roža: Marta.

Hitro za Betanijo pelje cesta zelo na-vzdol in se vije po kačje. V dolinici smo zopet malo postali pri studencu sv. apostolov, ki so gotovo večkrat iz njega vodo zajemali. Mi smo le samo okusili to studenčnico, ker ni varno in zdravo, je več piti; saj žeje si itak ni mogoče ugasiti v tamošnjih krajih. Ko sem nekega o. frančiškana prosil, naj mi vendar pove, kak pripomoček zoper žejo, me mlo pogleda in pravi: «Najboljše je v teh krajih, če človek žejo voljno trpi». Da so te besede resnične, uvideli so posebno tisti, ki so si s pitjem čiste vode nakopali neko prav sitno telesno nadlogo.

katoliškim delavcem. — Karol Tratnik v Mariboru.

Maribor: Vseslovenski slavnosti krščanskih delavcev kličemo navdušeno: živijo! — Slovenci v Studencih pri Mariboru.

Jarenina: Ker nam ni možno bilo poslati svojih zastopnikov na ta delavski praznik v Ljubljano, pa Vas od tod, krščanski delavci, iskreno pozdravljamo želeč iz dna svojih src, da se Vam popolnoma posreči organizacija delavskih stanov po vseh slovenskih deželah. Krščanski delavci povsod na dan! Razveselite s svojo gorečnostjo, navdušenostjo za vero in dom, s svojo neumorno delavnostjo in neomahljivo značajnostjo mater Sloveniji nje tužno srce vpricho izdajalskega delovanja mnogih njenih sinov v središču Slovenstva, v beli Ljubljani! V duhu smo z Vami in navdušeno kličemo:

Naprej delavski sloji,

Bodimo samosvoji!

Bogú na čast in rodu v slavo

Pod svojo delajmo zastavo!

Za 100 udov kmečkega bralnega društva v Jarenini: Fr. Sal. Gomilšek.

Store pri Celju: Presrečno Vas pozdravljamo, živela krščanska delavska vzajemnost! Živeli prijatelji delavcev! Združimo se, da se vzboljša naše stanje! — Storski delavci.

Jarenina:

Od meje slovenske Vas srčno pozdravlja

Politično društvo današnji dan;

Iskreno Vam kliče, to željo ponavlja!

Delavci, bodite vi narodu bran!

Nekteri gospodje, ki kruha so siti,

Ki narod ga njim je v obilju dajal,

Začeli sedaj so svoj narod tajiti,

Njim tujec je ljubši kot brat z rodni tal.

Zato Vi, delavci, značajni bodite,

Krščanska pa vera naj vodi Vaš krog;

Ves narod pod svojo zastavo združite;

Da to se posreči: Pomozi Vam Bog!

Za katoliško slovensko politično in gospodarsko društvo v Jarenini: Anton Fišer, predsednik.

Kozje: Bratje, pod novo zastavo krepko naprej! Bog blagoslovi delo. Iskreni pozdrav Slovencem in Hrvatom! — Katoliško polit. društvo kozjanskega okraja: Tomžič, predsednik.

Slovenja Bistrica: Živeli zborovalci, živela ideja, katero zastopate, čeravno zadržani, a v duhu smo z vami. — Podružnica celjskega delavskega društva Laporje.

Rečica: Živeli neomahljivi boritelji krščanske organizacije v vseslovenskem ta-

boru! Bog daj pravični slogi moč in blagoslov. — Kmetijsko društvo Rečica ob Savi.

Rajhenburg: V imenu rajhenburških župljanov kličemo: Uspeh, zmago in blagoslov krščanskemu delu. — Merc, Vodošek, Hlastec.

Gradec: Neustrašeno naprej, vojaki, do milejše bodočnosti. — Odbor društva „Naprej“ v Gradcu.

Oplotnica: Katoliško društvo „Sloga“ v Čadramu kliče: Živeli zastopniki katoliških delavcev, da delujete vsikdar Bogu v čast in domovini v ponos. — Bezenšek.

Marenberg-Muta: Slovenski delavci, združimo se nerazločljivo! V tem je naša rešitev, moč in zmaga. — Podružnica delavskega podpornega društva v Marenbergu.

Konjice: Bog blagoslovi delovanje prijateljev delavskih stanov! Zborovalci živeli! — Bralno društvo v Zrečah.

Store: Delavci slovenski, združujte se vro! Povzdignite krepko svoj združeni glas! Dal Bog, da skoro se stanje vam zboljša in pride dan zmage tudi za vas! Živio zavedni delavci in teharski plemič. — Kržišnik, Sah, Presker, Šusterič, Cajher, Stojan, Rebov.

Vitanje: Nepremagljive ovire so zakrivile, da nisem mogel pravočasno k železnici. Pismo sledi. Srčan pozdrav zborovalcem. — Žičkar, župnik, drž. poslanec.

Maribor: „Sloga jači, nesloga tlači.“ Bog blagoslovi vaš trud, ter dodeli veliko uspeha! — Ivan Gosar, cerkveni slikar.

Konjice: Delajmo, združenimi močmi! — Dekan Voh, načelnik katol. političnega in katol. delavskega društva v Konjicah.

Trbovlje: Bog združi zavedne delavce pod praporom križa. — Erjavec, Končan.

Kozje: Slovenska krščanska delavska organizacija naj se krepko razvija! — Gospodarsko bralno društvo Kozje. Erker, prvomestnik.

Sv. Jurij ob Taboru na Štajarskem: Pridružujoč se veselim čustvom Vaših src in sklepom slavnostnega zborovanja Vam navdušeno kličem iz zavedne Savinjske doline: Bog živi voditelje krščansko-socialnega gibanja na Slovenskem! Bog živi, krepki in blagoslovljaj slovensko delavsko ljudstvo! Proč z birokracijo in frazami oderuhov in liberaluhov! — Vaš somišljenik Al. Kokelj.

Sveti Jurij ob Taboru: Naše „Bralno društvo“ se pridružuje slavilcem krščansko-socialne misli ter Vam pošilja gorke in ljubke pozdrave. Bog Vas živi, Bog živi slovenski rod! — „Bralno društvo Sveti Jurij ob Taboru“.

Grof Thun in pl. Szell.

Avstrijsko in ogrsko ministerstvo se še vedno pogajata zaradi nagodbenega vprašanja. Grof Thun se drži prav trdno, ker ima za seboj najbolj nadarjena in izvedena ministra Čeha dr. Kaizla in katoliškega Nemca barona Dipaulija. Avstrijsko časopisje pridno podpira grofa Thuna v njegovem boju za naše koristi, le nemško-liberalni in nacionalni listi mu mečejo polena pod noge. Nemec se ne briga za vseobčne državne koristi, njemu narekuje le osebno sovraštvo njegovo delovanje in ravnanje. Fej čez take Nemce!

Švegelovi hlapci.

Kranjski liberalci v slovenski koži so sami začeli uvidevati, da so zadnji čas vendarle predaleč zagazili na nemčursko stran. V deželnem zboru so se postavili pod komando nemško mislečega barona Švegela ter se obnašali, kakor da bi jih volili nemški volivci. Ves slovenski svet, ki se še ni odvadil poštemu političnemu mišljenju, začel se je vsled tega obračati od njih. A prišle so pred kratkim predrzne programatične zahteve avstrijskih Nemcev. Tudi baron Švegel jih je pomagal sestavljati. Vkljub temu so nameravali kranjski liberalci protestirati proti njim. Bržkone so se že prej prepričali, da Švegel ne bo hud. Hoteli so rešiti sedaj svojo narodno čast ter zaropotati proti zahtevam, ki so itak vsakemu resnemu Avstrijcu le izrodek bolnega razuma. Da bi ropot bil večji, povabili so tudi katoliške poslance. A ti so rekli, da ž njimi ne priredé nobenega protestnega shoda, dokler se ne očistijo narodnega madeža, sramotne zveze z Nemci. Shod je vsled tega izostal. In nekdanji kranjski narodnjaki, sedanji Švegelovi hlapci, imajo namesto shoda pred celo avstrijsko javnostjo le — dolge nosove.

Zmaga Židov.

Vojno sodišče pariško je obsodilo židovskega kapitana Dreyfusa pred leti zaradi izdajstva domobranskih tajnosti tujim vlastem v prognanstvo na takozvani hudičev otok. Židje po celem svetu so se strastno potegnili za svojega narodnega sobrata ter zahtevali, naj se ovrže obsodba. Te dni so Židje dosegli, kar so želeli. Obsodba se je ovrgla in Dreyfus pride nazaj v domovino. Francoski rodoljubi, ki se še niso udali židovskemu uplivu, so vsled tega močno vznemirjeni. V nedeljo so napadli predsednika republike, Loubeta, s palicami. Seveda se ta napad ne more odobravati, a je izraz nezadovoljnosti poštemih Francozov.

Kaj pa je to? Ali smo mi tudi zašli med razbojnike? Tu pa tam se prikaže kak čudno opravljjen, pa s sabljo in puško dobro oborožen jezdec, nas hudo pogleda in potem izgine; pa čez nekaj minut nam pride že zopet pred oči ista strašna človeška prikazen na brzem arabskem konjičku; zdaj nismo dvomili več, da se res nahajamo v roparskih krajih. Sicer se pa nam ni bilo treba bati za premoženje in življenje, ker smo se že bili odkupili pri roparskem glavarju se 200 gld. Zato nas je pa tudi ta šejk (kakor ga tam imenujejo) s svojim svakom vred ves čas spremljal do Jerihe in nazaj v Jeruzalem in nas varoval, da nas ni kateri drugi ropar napadel; in res, nič se nam ni hudega zgodilo; o drugih romarjih pa, ki se niso hoteli tem roparjem v varstvo izročiti, smo zvedeli, da so bili celo oplenjeni in slečeni. — Čutim, da se bo nekterim bravcem zdela ta povest neverjetna in — predebela; toda resnična je povsem, ker sem se sam prepričal, da je ta pot še dandanes ravno tako nevarna, kakor je bila ob Kristusovem času. V Afriki in Aziji so pač celo druge razmere, kakor v Evropi; tam jim je malo mar za našo omiko in pravico, ampak vsak si pomaga sam, kolikor si zna in more in ne povprašuje, jeli dovoljeno ali ne. O teh roparjih, ki se imenujejo prav za prav Beduini, hočem še nekaj več povedati.

Beduini prebivajo v vseh puščavah svete dežele, v dolini Esdrelon in onkraj Jordana. To je tisto ljudstvo, o katerem pravi prerok Jeremija (49, 31): „Ki brez skrbi prebiva; nimajo ne vrat ne zapahov; sami prebivajo.“ Živijo pa po zapovedi, katero je Jonadab dal Rehabitom (Jerem. 35, 6—8): „Ne pijte vina ne vi in ne vaši otroci na vekomaj, in ne zidajte hiše, in semena ne sejte, in vinogradov nikar ne zasajajte in ne imejte, ampak v sotorih prebivajte vse svoje dni, da boste dolgo živeli v deželi, kjer ste tujci.“ Posamezni rodovi so ali celo samostalni ali pa Turkom podvrženi. Več rodbin skupaj ima enega glavarja ali šejka, ki mora biti bogat, hraber, gostoljuben in zgovoren; za pomočnika ima sodnika, ki ne zna brati, ne pisati, ampak sodi le po stari pravdi in navadi. Denarja nimajo mnogo; bogat je tisti, ki ima veliko število kamel, dolgouhih koz in mastnorepnatih ovce. Pašniki so blizu kakega vodnjaka ali ribnika; v njem se koplje človek in žival, pa iz iste mlake zajemajo Beduini tudi pitno vodo za sebe in za živino. Beduinovo veselje in ponos je njegov čil konjiček, ktereга bolj neguje in ljubi in lepše opeva kakor svojo lastno ženo.

Živi se navadno le od kruha in mleka, ob praznikih pa od ovčjega in kozjega mesa. Pri gostijah mora na mizo priti cela pečena

kamela, katero imenujejo celo primerno „hribček mesa“. Noža in vilic ne potrebujejo, ker opravijo vse z roko in s prsti; če imajo kakšnega ljubega gosta, mu tudi sami včas kak dober grizljaj v podobi kroglice zmečkajo in potem v usta potisnejo; zelo radi pijejo črno kavo, pa brez sladkorja. Gostoljubni so čez mero, ker tujca vprašajo šele tretji dan, po kaj je prišel k njim. Evropejcem pač ne zaupajo, posebno takim ne, ki znajo pisati in risati. Pa tudi slabih lastnostij imajo dovolj; so lažnjivi, goljufivi, praznovorni in pohotni; krasti in ropati pri njih ni prepovedano in ropar je zanje celo časten naslov. Beduin krade, kedar in komur le more, tudi prijatelju in sorodniku. Če so tata pri tatvini dobili, ga sicer kaznujejo, pa ne zato, ker je kradel ali skušal krasti, ampak ker je bil tako neroden, da se je pustil zasačiti. Hudobnežev ali zločincev tam ne zapirajo in tudi ne tepejo, ampak za kazen mu vzamejo eno ali več ovac. Njihova vera je mohamedanska, pa si jo vejo zelo prikriti po svojih nazorih; postijo se pač strogo, ker v postnem času ni mogoče Beduina pripraviti, da bi se obtešil pred solnčnim zahodom; krščanski misijonarji le malo dosežejo med temi nomadi ali cigani, ker so danes tukaj, jutri tam; zlata, neomejena prostost jim gre čez vse in zato tudi ne pustijo svojih sinov